

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی ، برنامه آموزشی و سرفصل دروس

دوره دکتری

رشته فقه تربیتی

(خاص جامعه المصطفی ص العالمیه)

گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی

کمیته فقه و حقوق

مصوب هفتصد و نود و ششمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۴

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه تربیتی

کمیته تخصصی: فقه و حقوق

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی

گرایش:

رشته: فقه تربیتی

کد رشته:

دوره: دکتری

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در هفتمین جلسه مورخ ۹۰/۱۲/۴ خود برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه تربیتی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) مصوب نمود.

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری رشته فقه تربیتی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۹۰/۱۲/۴ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری رشته فقه تربیتی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

فصل اول: مشخصات کلی دوره‌ی دکتری رشته فقه تربیتی

بسم الله الرحمن الرحيم

تعریف:

دوره‌ی دکتری رشته فقه تربیتی مرحله عالی دوره‌ی آموزشی- پژوهشی در زمینه فقه تربیتی است که دانش پژوه مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی را به صورت تخصصی انجام می‌دهد و در پایان دوره به اخذ مدرک «دکتری رشته فقه تربیتی» نائل می‌شود.

اهداف کلی دوره:

- تربیت استاد سطوح عالی در زمینه فقه تربیتی؛
- تربیت پژوهشگر صاحب نظر در فقه تربیتی؛
- تربیت مدرس برای مقاطع تحصیلی عالی در مراکز حوزوی و دانشگاهی؛
- تولید علم و گسترش مرزهای دانش در حوزه مسائل فقه تربیتی؛
- دستیابی به قدرت استنباط بالفعل در برخی موضوعات تربیتی؛
- کاربردی کردن فقه به منظور طراحی نظام تربیت اسلام؛
- دفاع علمی از برتری دیدگاه اسلام در نظام تربیتی در مقایسه با سایر نظام‌های تربیتی و پاسخ به شبهات؛
- دفاع علمی از فقه اهل بیت (علیهم السلام) با رعایت چارچوب‌های تقریب مذاهب.

سیاست‌های آموزشی دوره:

- کاربردی کردن فقه در حوزه تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام؛
- پژوهش محور بودن دوره؛
- کاربردی بودن دوره؛
- اهتمام به کارورزی علمی با همکاری مراجع مربوط؛
- انطباق آموزه‌های دوره با نیازهای ملی و منطقه‌ای با رعایت چارچوب‌های تقریب مذاهب.

پذیرش:

دانش پژوهان این دوره از میان فارغ التحصیلان دوره کارشناسی ارشد فقه تربیتی بر اساس شرایط عمومی و اختصاصی پذیرش می‌شوند.

تبصره: در صورتی که دانش پژوهان سایر رشته‌های همخوان بخواهند در این دوره شرکت کنند باید پیش نیازهای لازم را بگذرانند.

طول دوره و شکل آن:

- طول دوره دکتری ۸۰ واحد درسی است که با احتساب زمان تدوین رساله پنج سال (ده نیم سال تحصیلی) خواهد بود که در صورت نیاز یک سال دیگر قابل تمدید است.
- حجم پژوهش‌ها حداقل ۴۰٪ دوره را پوشش خواهد داد.
- هر واحد درسی نظری، ۱۶ ساعت و هر واحد درسی عملی، ۳۲ ساعت است.

محورهای دروس:

ردیف	محورهای دروس	تعداد واحد
۱	دروس حوزوی	۳۰
۲	دروس پیش نیاز	۱۴
۳	دروس تخصصی	۱۸
۴	رساله علمی	۱۸
	جمع کل	۸۰

اهمیت و ضرورت:

گسترش روزافزون علم فقه، پیدایش فراوان مسائل مستحدثه، نیازهای گسترده جامعه به جوابهای دقیق، تفصیلی و کاربردی و از سوی دیگر، اهمیت رشد متوازن فقه در تمام ابواب و عرصه های زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان ضرورت برگزاری دوره های آموزشی و پژوهشی فقه در سطوح عالی را آشکار می سازد. یکی از عرصه های مهم و مرتبط با زندگی روزمره مردم، در حوزه دانش فقه مسائل و مباحث اختصاصی مرتبط با تربیت است بر این اساس جامعه المصطفی علیه السلام العالمیه، پیرو رسالت خود، اقدام به برگزاری دوره تخصصی با گرایش های مختلف از جمله فقه تربیتی نموده، تا با فراهم کردن زمینه لازم برای این رشد و بالندگی، همانند گذشتگان عرصه فقه و فقاقت، تأمین نیازهای جوامع بشری در عرصه های مختلف باشد.

نقش و توانایی:

فارغ التحصیلان این رشته ضمن آشنایی با فقه تربیتی می توانند احکام مربوط به تعلیم و تربیت را به صورت استدلالی از منابع معتبر استنباط کرده و تبعاً پاسخگوی نیازها در مسائل تعلیم و تربیت و شبهاتی که از ناحیه مکاتب و نظامات تربیتی دیگر می شود باشند.

الف) دروس حوزوی:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	فقه (۱)	۲	۳۲	۳۲	-		فقه نکاح (۱)
۲	فقه (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه (۱)	فقه نکاح (۲)
۳	فقه (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه (۲)	مکاسب مجرمه (۱)
۴	فقه (۴)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه (۳)	مکاسب مجرمه (۲)
۵	فقه (۵)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه (۴)	مکاسب مجرمه (۳)
۶	فقه (۶)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه (۵)	اجتهاد و تقلید (۱)
۷	فقه (۷)	۳	۴۸	۴۸	-	فقه (۶)	اجتهاد و تقلید (۲)
۸	اصول (۱)	۲	۳۲	۳۲	-		مباحث الفاظ (۱)
۹	اصول (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۱)	مباحث الفاظ (۲)
۱۰	اصول (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۲)	مباحث عقلی
۱۱	اصول (۴)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۳)	مباحث حجت
۱۲	اصول (۵)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۴)	اصول عملیه
۱۳	اصول (۶)	۲	۳۲	۳۲	-	اصول (۵)	استصحاب
۱۴	اصول (۷)	۳	۴۸	۴۸	-	اصول (۶)	مفاهیم و کلیات
	جمع کل	۳۰	۴۸۰	۴۸۰	-		

تذکرات:

۱. لازم است فراگیران اضافه بر دروس اصول فوق، یک دوره اصول مختصر را در درسهای خارج حوزه شرکت نموده و تنها در مدرسه امتحان دهند.
۲. سرفصل اصول متناسب با فقه تربیتی توسط گروه علمی فقه تربیتی تعیین می گردد.
۳. بر اجرای دروس اصلی به صورت پژوهشی تأکید می گردد.
۴. طلاب می توانند با هماهنگی مدرسه برای گذراندن دروس فقه در درسهای خارج قوی حوزه در موضوعات نکاح، مکاسب مجرمه و اجتهاد و تقلید به مدت هفت نیمسال شرکت نموده و با نظارت دقیق مدرسه و اخذ استاد راهنما در امتحانات مدرسه شرکت نمایند. هر نیمسال معادل ۲ واحد ارزیابی می شود.

(ب) دروس پیش نیاز:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	روان شناسی تربیتی پیشرفته	۲	۳۲	۳۲	-		
۲	برنامه ریزی آموزشی	۲	۳۲	۳۲	-		
۳	مسائل کودک، نوجوان و جوان	۲	۳۲	۳۲	-	روان شناسی تربیتی پیشرفته	
۴	مدیریت آموزشی	۲	۳۲	۳۲	-		
۵	مسائل اجتماعی آموزش و پرورش	۲	۳۲	۳۲	-	مسائل کودک، نوجوان و جوان	با تأکید بر پژوهش و سمینار و پرداختن به مسائل چالشی
۶	فلسفه تربیتی اسلام	۲	۳۲	۳۲	-		
۷	تعلیم و تربیت ارزشها	۲	۳۲	۳۲	-	فلسفه تربیتی اسلام	
جمع کل		۱۴	۲۲۴	۲۲۴			

تذکره:

۱. دروس پیش نیاز ۱۴ واحدی بوده و گروه می تواند بر حسب نیاز برخی از عناوین فوق را تغییر دهد.
۲. دروس پیش نیاز با رویکرد اسلامی و تطبیق با مسائل فقهی می باشد.

(ج) دروس تخصصی:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عملی		
۱	تفسیر تربیتی قرآن	۲	۳۲	۳۲	-		تفسیر موضوعی یا رویکرد تربیتی
۲	تفسیر تربیتی روایات	۲	۳۲	۳۲	-		فقه الحدیث تربیتی
۳	نظام تربیتی اسلام	۲	۳۲	۳۲	-		
۴	فقه تربیتی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-		تربیت اعتقادی، اخلاقی، عبادی
۵	فقه تربیتی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه تربیتی (۱)	تربیت جسمانی
۶	فقه تربیتی (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه تربیتی (۲)	تربیت جنسی
۷	فقه تربیتی (۴)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه تربیتی (۳)	تربیت اقتصادی
۸	فقه تربیتی (۵)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه تربیتی (۴)	تربیت اجتماعی
۹	فقه تربیتی (۶)	۲	۳۲	۳۲	-	فقه تربیتی (۵)	تربیت سیاسی
۱۰	رساله علمی	۱۸	۵۷۶	-	۵۷۶		
جمع کل		۳۶	۸۶۴	۲۸۸	۵۷۶		

فصل دوم جداول دوس

فصل سوم سرفصل دوس

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: کسب توان استنباط احکام شرعی در زمینه عقد ازدواج با تأکید بر احکام و مسائل تربیتی مرتبط به آن.

سرفصل دروس:

- هم کفو بودن
- صیغه عقد نکاح در ازدواج موقت و دائم
- شرایط ضروری در عقد ازدواج
- احکام روابط زن و مرد
- احکام نگاه و پوشش
- احکام مهریه
- حقوق همسران
- اولیاء عقد
- ولایت پدر و جد و حاکم بر دختر غیر رشیده
- ولایت پدر و جد و حاکم بر زن رشیده
- اسباب و عوامل محرمیت
- رضاع
- ازدواج
- لعان و ...

منابع پیشنهادی:

- موسوعة احکام الاطفال و ادلتها؛ قدرت الله انصاری شیرازی و دیگران
- کتاب النکاح؛ ناصر مکارم شیرازی
- کتاب نکاح؛ سید موسی شبیری زنجانی
- نظام النکاح فی الشریعة الإسلامیة الغراء؛ جعفر سبحانی تبریزی
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسیلة - النکاح؛ محمد فاضل موحدی لنکرانی
- دلیل تحریر الوسیلة - احکام الأسرة؛ علی اکبر سیفی مازندرانی
- کتاب النکاح؛ محمد علی اراکی
- أنوار الفقاهة - کتاب النکاح؛ حسن کاشف الغطاء
- کتاب النکاح؛ شیخ مرتضی انصاری

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۱)

هدف: کسب توان استنباط احکام شرعی در زمینه‌ی زندگی خانوادگی با تأکید بر احکام و مسائل تربیتی مرتبط به آن.

سرفصل دروس:

- احکام فرزندان
- رضاع
- حضانت
- نفقه
- تعلیم و تربیت
- عبادات خردسال
- موارد تصرف ولی
- احکام فرزندان در حال طلاق
- احکام نسب
- احکام میراث
- تولی تربیت

منابع پیشنهادی:

- موسوعة احکام الاطفال و ادلتها؛ قدرت الله انصاری شیرازی و دیگران
- کتاب النکاح؛ ناصر مکارم شیرازی
- کتاب نکاح؛ سید موسی شبیری زنجانی
- نظام النکاح فی الشریعة الاسلامیة الغراء؛ جعفر سبحانی تبریزی
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسیلة - النکاح؛ محمد فاضل موحدی لنکرانی
- دلیل تحریر الوسیلة - احکام الأسرة؛ علی اکبر سیفی مازندرانی
- کتاب النکاح؛ محمد علی اراکی
- أنوار الفقاهة - کتاب النکاح؛ حسن کاشف الغطاء
- کتاب النکاح؛ شیخ مرتضی انصاری
- رساله رضاعیه؛ اسماعیل خاتون آبادی خواجهوی
- رسالة فی المهر؛ شیخ مفید
- رساله فی نفقة الزوجة؛ محمد علی اراکی
- کتاب الرضاع؛ آخوند خراسانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۲)

هدف: کسب توان استنباط احکام شرعی در زمینه‌ی افعال محرم با تأکید بر احکام و مسائل تربیتی مرتبط با آن.

سرفصل دروس:

- تدلیس
- تزئین
- تشبیه
- تصویر
- تطفیف
- تنجیم
- حفظ کتب ضلال
- رشوه
- سب مؤمن
- سحر و شعبده بازی

منابع پیشنهادی:

- المکاسب المحرمة؛ شیخ انصاری
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسيلة - المکاسب المحرمة؛ محمد فاضل موحدی لنکرانی
- المکاسب المحرمة؛ محمد علی آراکی
- المکاسب المحرمة؛ امام خمینی
- المواهب فی تحریر احکام المکاسب؛ جعفر سبحانی تبریزی
- هدایة الطالب إلى أسرار المکاسب؛ میرزا فتاح شهیدی تبریزی
- دراسات فی المکاسب المحرمة؛ حسین علی مستظری نجف آبادی
- المکاسب و البیع؛ میرزای نائینی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۳)

هدف: کسب توان استنباط احکام شرعی در زمینه‌ی افعال محرم با تأکید بر احکام و مسائل تربیتی مرتبط با آن.

سرفصل دروس:

- غش
- غناء
- معنی و مفهوم غنا
- بررسی ادله حرمت غناء
- مرجعیت عرف در صدق عنوان
- بحث در برخی موارد مشکوک
- مستثنیات غناء در نظر مشهور
- غیبت
- معنی و مفهوم غیبت
- بررسی ادله حرمت غیبت
- کفاره‌ی غیبت
- مستثنیات غیبت
- شنیدن غیبت

منابع پیشنهادی:

- المکاسب المحرمة؛ شیخ انصاری
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسيلة - المکاسب المحرمة؛ محمد فاضل موحیدی لنکرانی
- المکاسب المحرمة؛ محمدعلی آراکی
- المکاسب المحرمة؛ امام خمینی
- المواهب فی تحریر احکام المکاسب؛ جعفر سبحانی تبریزی
- هداية الطالب إلى أسرار المکاسب؛ میرزا فتاح شهیدی تبریزی
- دراسات فی المکاسب المحرمة؛ حسین علی منتظری نجف آبادی
- المکاسب و البیع؛ میرزای نائینی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۴)

هدف: کسب توان استنباط احکام شرعی در زمینه‌ی افعال محرم با تأکید بر احکام و مسائل تربیتی مرتبط با آن.

سرفصل دروس:

- قمار و لهور
- قیادت
- قیافه شناسی
- کذب
- کهنات
- مدح کسی که مستحق مدح نبوده یا مستحق مذمت است
- یاری رساندن ظالمدر ستمکاری
- سخن چینی
- قبول ولایت از طرف سلطان ستمکار
- هجاء و بدگویی مومن
- فحش و ناسزا گویی

منابع پیشنهادی:

- المکاسب المحرمة؛ شیخ انصاری
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسيلة - المکاسب المحرمة؛ محمد فاضل موحدی لنکرانی
- المکاسب المحرمة؛ محمد علی آراکی
- المکاسب المحرمة؛ امام خمینی
- المواهب فی تحریر احکام المکاسب؛ جعفر سبحانی تبریزی
- هدایة الطالب إلى أسرار المکاسب؛ میرزا فتاح شهیدی تبریزی
- دراسات فی المکاسب المحرمة؛ حسین علی منتظری نجف آبادی
- المکاسب و البیع؛ میرزای نائینی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۵)

هدف: کسب توان استنباط احکام شرعی در زمینه‌ی اجتهاد با تأکید بر احکام و مسائل تربیتی مرتبط با آن.

سرفصل دروس:

- معنی اجتهاد
- شرایط تحقق اجتهاد
- تجزی فی اجتهاد
- احکام مجتهد
- تعیین کسی که برای وی عمل به نظرش جایز است
- حرمت تقلید مجتهد از غیر مجتهد
- جواز فتوا دادن مجتهد برای دیگران
- تخطئه و تصویب در اجتهاد
- تبدل اجتهاد و تغییر فتوا
- شوون فقیه

منابع پیشنهادی :

- الغایة القصوى فی التعلیق علی العروة (الاجتهاد و التقليد)؛ سید تقی طباطبائی قمی
- القول الرشید فی الاجتهاد و التقليد؛ سید عادل بن علی بن الحسین علوی
- الاجتهاد و التقليد و سلطات الفقیه و صلاحیاته؛ محمد مهدی آصفی
- أنوار الأصول (الاجتهاد و التقليد)؛ ناصر مکارم شیرازی
- المرجعية و القيادة؛ سید کاظم حسینی حائری
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسيلة (الاجتهاد و التقليد)؛ محمد فاضل موحدی لنکرانی
- تنقیح مبانی العروة (کتاب الاجتهاد و التقليد)؛ شیخ جواد تبریزی
- رسالة فی الاجتهاد و التقليد؛ محمد علی آراکی
- فقه الشيعة (الاجتهاد و التقليد)؛ سید ابوالقاسم موسوی خویی
- الاجتهاد و التقليد، مرتضی بن محمد اردکانی
- الاجتهاد و التقليد و سلطات الفقیه و صلاحیاته؛ محمد مهدی آصفی
- الاجتهاد و التقليد؛ سید رضا صدر

- الاجتهاد و التقليد؛ آقا حسین طباطبائی بروجردی
- الاجتهاد و التقليد؛ امام خمینی
- الاجتهاد و التقليد (بحوث فی الأصول)؛ محمد حسین کمپانی اصفهانی
- الاجتهاد و التقليد (الأصول فی علم الأصول)؛ علی بن عبد الحسین نجفی ابروانی
- الاجتهاد و التقليد؛ شیخ مرتضی انصاری

راهکارهای اجرایی درس:

اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه (۶)

هدف: کسب توان استنباط احکام شرعی در زمینه ی تقلید با تأکید بر احکام و مسائل تربیتی مرتبط با آن

سرفصل دروس:

- حقیقت تقلید
- عمل بر اساس فتوای مجتهد
- فراگیری فتوای مجتهد به قصد عمل
- عرصه های تقلید
- تقلید در اصول دین
- تقلید در ضروریات دین
- تقلید در دستورات عملی دین
- جواز احتیاط برای غیر مجتهد
- عمل عامی بدون تقلید و احتیاط
- عمل جاهل مقصر و قاصر
- شروط تقلید
- وجوب مراجعه به اعلم
- شرط زنده بودن مرجع تقلید
- شرط عدالت در مرجع تقلید
- تقلید در موارد جریان استصحاب
- حق گزینش مرجع ابتدایی است یا دانم؟
- تبعیض در تقلید

منابع پیشنهادی:

- الغایة القصوى فی التعلیق علی العروة (الاجتهاد و التقلید)؛ سید تقی طباطبائی قمی
- القول الرشید فی الاجتهاد و التقلید؛ سید عادل بن علی بن الحسین علوی
- الاجتهاد و التقلید و سلطات الفقیه و صلاحیاته؛ محمد مهدی آصفی
- أنوار الأصول (الاجتهاد و التقلید)؛ ناصر مکارم شیرازی
- المرجعية و القيادة؛ سید کاظم حسینی حائری
- تفصیل الشریعة فی شرح تحریر الوسيلة (الاجتهاد و التقلید)؛ محمد فاضل موحیدی لنکرانی
- تنقیح مبانی العروة (کتاب الاجتهاد و التقلید)؛ جواد تبریزی
- رسالة فی الاجتهاد و التقلید؛ محمد علی اراکی

- فقه الشیعة (الاجتهاد و التقليد): سید ابوالقاسم موسوی خویی
- الاجتهاد و التقليد؛ مرتضی بن محمد اردکانی
- الاجتهاد و التقليد و سلطات الفقیه و صلاحیات؛ محمد مهدی آصفی
- الاجتهاد و التقليد؛ سید رضا صدر
- الاجتهاد و التقليد؛ آقا حسین طباطبائی بروجردی
- الاجتهاد و التقليد؛ امام خمینی
- بحوث فی الأصول (الاجتهاد و التقليد)؛ محمد حسین کمپانی اصفهانی
- الأصول فی علم الأصول (الاجتهاد و التقليد)؛ علی بن عبد الحسین نجفی ایروانی
- الاجتهاد و التقليد؛ شیخ مرتضی انصاری

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

اصول (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- رویکردهای جدید به علم اصول (هرمنوتیک و ...)
- مباحث الفاظ
- ظهور صیغه امر در وجوب و عدم آن
- جمله خبری مستعمل در مقام طلب
- تعبدی و توصلی
- مفاهیم
- مفهوم شرط و تنبیهات آن
- مفهوم وصف
- سایر مفاهیم

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری
- کفایه الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت الله محمد اسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ حضرت امام خمینی
- المحکم فی الاصول الفقه؛ سید محمد سعید حکیم
- متقی الاصول، سید محمد روحانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاح دید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

اصول (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اصول (۱)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی

سرفصل دروس:

- عام و خاص
- اقسام عام
- تمسک به عام در شبهات مفهومیه مختص
- تمسک به عام در شبهات مصداقیه مختص
- جواز تخصیص به مفهوم
- مطلق و مقید
- مقدمات حکمت
- تقابل اطلاق و تنقید در مقام ثبوت و اثبات
- انصراف
- مبانی فقهاء در کیفیت جمع بین مطلق و مقید
- اجزاء
- اجزاء امثال امر اضطراری
- اجزاء امثال امر ظاهری

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری رحمته الله علیه
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت الله محمد اسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ حضرت امام خمینی رحمته الله علیه
- المحکم فی الاصول الفقه؛ سید محمد سعید حکیم
- متقی الاصول؛ سید محمد روحانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاح دید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد

اصول (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۲)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی

سرفصل دروس:

- مقدمه واجب
- شرط متأخر
- مقدمات مفوته
- ترتب
- اجتماع امر و نهی و فرق آن با مساله نهی در عبادات
- ادله مجوزین و ادله امتناعی ها
- نهی در عبادات و معاملات

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری رحمته الله علیه
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت الله محمد اسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ حضرت امام خمینی رحمته الله علیه
- المحکم فی الاصول الفقه؛ سید محمد سعید حکیم
- منتقى الاصول؛ سید محمد روحانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاح دید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

اصول (۴)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اصول (۳)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی

سرفصل دروس:

- مباحث حجت و ارتباط آن با مباحث معرفت شناسی
- حجت دلیل عقلی
- حجیت قطع
- اقسام قطع
- حقیقت علم اجمالی و منجزیت آن
- امارات
- امکان تعبد به اماره غیر علمیه (جمع بین حکم ظاهری و واقعی)
- حجیت ظواهر الفاظ
- حجیت خبر واحد
- حجیت شهرت
- حجیت اجماع

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری رحمته الله علیه
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت الله محمد اسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ حضرت امام خمینی رحمته الله علیه
- المحکم فی الاصول الفقه؛ سید محمد سعید حکیم
- متقی الاصول؛ سید محمد روحانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است
- بصورت مقاله ارائه گردد

اصول (۵)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۴)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- اصول عملیه
- فرق بین امارات و اصول عملیه
- برائت و ادله آن و ادله اخباریین بر احتیاط و جواب آن
- اشتراط جریان برائت به عدم اصل موضوعی
- تخییر و ادله آن
- بررسی اقوال در دوران بین محدودین
- اشتغال
- دوران امر بین متباینین
- ارکان منجزیت علم اجمالی
- شرائط منجزیت علم اجمالی
- دوران امر بین اقل و اکثر ارتباطی
- دوران امر بین تعیین و تخییر
- شرایط جریان اصول عملیه

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری رحمته الله علیه
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت‌الله محمد اسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت‌الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ حضرت امام خمینی رحمته الله علیه
- المحکم فی الاصول الفقه؛ سید محمد سعید حکیم
- منتقى الاصول؛ سید محمد روحانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

اصول (۶)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول (۵)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- تعریف استصحاب
- ارکان استصحاب
- فرق استصحاب با قاعده یقین
- ادله استصحاب و محدوده حجیت (بررسی تفصیل بین شک در مقتضی و رافع و موضوعیه)
- شرائط جریان استصحاب
- اصل مثبت
- استصحاب در شبهات حکمیه
- استصحاب احکام شرائع سابق
- استصحاب کلی
- استصحاب تعلیقی رجوع به عموم عام یا استصحاب حکم مخصص
- اصل عدم حادث
- اصول عامه (قیاس، استحسان، سد ذرایع و فتح ذرایع، مصالحه مرسله و عمل صحابی)

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری رحمته الله علیه
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت الله محمد اسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ حضرت امام خمینی رحمته الله علیه
- المحکم فی الاصول الفقه؛ سید محمد سعید حکیم
- متقی الاصول؛ سید محمد روحانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاحدید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

اصول (۷)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اصول (۶)

هدف: شناخت برخی از مباحث اصولی با رویکرد استدلالی و تخصصی.

سرفصل دروس:

- مفاهیم و کلیات
- تعارض
- تراحم
- تخصیص
- تخصص
- حکومت
- ورود
- جمع عرفی
- جمع تبرعی
- اقسام تعارض
- احکام تعارض
- اصل اولی و ثانوی در متعارضین
- مرجحات باب تعارض و موارد جریان آن
- نظریه نفی ثالث
- نظریه انقلاب نسبت

منابع پیشنهادی:

- مطارح الانظار؛ شیخ انصاری رحمته الله علیه
- کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی
- محاضرات فی الاصول؛ آیت الله محمد اسحاق فیاض
- فوائد الاصول؛ تقریرات درس مرحوم آیت الله نائینی
- بحوث فی علم الاصول؛ شهید صدر
- تهذیب الاصول؛ حضرت امام خمینی رحمته الله علیه
- المحکم فی الاصول الفقه؛ سید محمد سعید حکیم
- مستفی الاصول؛ سید محمد روحانی

راه کارهای اجرایی درس:

- اهتمام به پژوهش و ارائه تحقیق و مقاله به صلاح دید استاد برخی از موضوعاتی که در سرفصل نیامده است بصورت مقاله ارائه گردد.

روانشناسی تربیتی پیشرفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه و تحقیق درباره ماهیت، اصول و نظریه‌های یادگیری، ویژگی‌های یادگیرندگان و فرایند آموزش به منظور کسب توانایی در موضوع‌شناسی در مسائل فقه تربیتی.

سرفصل دروس:

- ماهیت و قلمرو روان‌شناسی تربیتی
- ماهیت یادگیری و انواع آن
- نظریه‌های رشد و یادگیری و کاربرد آنها:
- نظریه‌های رشد و کاربرد آنها (نظریه پیازه، فروید، آریل، ویگوتسکی)
- نظریه‌های یادگیری و کاربرد آن (رفتاری، شناختی، شناختی - اجتماعی)
- انگیزش و یادگیری
- تعریف انگیزش
- نظریه‌های انگیزش (نظریه انگیزشی مازلو، نظریه انگیزشی اسناد، نظریه دو عاملی بهداشت - انگیزش، نظریه برانگیختگی، انگیزه پیشرفت)
- کاربرد نظریه‌های انگیزش در آموزش و تدریس
- روش‌های آموزش (روش‌های اکتشافی، حل مسئله، بحث گروهی، پروژه)
- مهارت‌ها و راهبردهای یادگیری (راهبردهای شناختی و فرا شناختی)
- آموزش مفاهیم و اصول
- آموزش حل مسئله و تفکر
- آموزش خلاقیت

منابع پیشنهادی:

- روان‌شناسی پرورشی نوین؛ علی اکبر سیف
- روان‌شناسی تربیتی؛ رابرت ای اسلاوین، ترجمه یحیی سید محمدی
- روان‌شناسی تربیتی (اصول و کاربرد آن)؛ جان ای. گلور و دیگران، ترجمه علی نقی خرازی
- روان‌شناسی تربیتی؛ گنج ویرلایرز، ترجمه حسین لطف‌آبادی و دیگران
- روان‌شناسی تربیتی؛ اسماعیل بیابانگرد (سعدی پور)
- روان‌شناسی تربیتی؛ پروین کدیور

برنامه ریزی آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: گسترش و تعمیق دانش نسبت به مفاهیم و اصول برنامه ریزی آموزشی به منظور کسب توانایی در موضوع شناسی در مسائل فقه تربیتی

سرفصل دروس:

- ماهیت برنامه ریزی آموزشی
- توسعه و برنامه ریزی آموزشی
- سطوح و مقاطع برنامه ریزی آموزشی
- مراحل و فرایند برنامه ریزی آموزشی
- اصول برنامه ریزی آموزشی
- اصول مقدماتی (هماهنگی توسعه کمی با رشد و بهبود کیفی، همبستگی سطوح مختلف، انطباق برنامه با نیازها)
- اصول عمومی (اصل جامعیت، مداومت، توجه به جنبه های کیفی و ...)
- اصول متمم (اصل واقع بینی، مشارکت، تغییر و تحول، ضمانت اجرایی و ...)
- اسلام و برنامه ریزی آموزشی (مبانی دینی برنامه ریزی آموزشی، اصول دینی برنامه ریزی آموزشی: عدالت، تعهد و ...)

منابع پیشنهادی:

- برنامه ریزی استراتژیک در نظام آموزشی؛ کافمن . راجر هرمن . جری، ترجمه فریده مشایخ
- مبانی برنامه ریزی آموزشی؛ یحیی قیو ضات
- اصول اساسی برنامه ریزی درسی و آموزشی؛ رالف و تایلر، ترجمه علی تقی پور ظهیری
- دیدگاه های نو در برنامه ریزی آموزشی؛ فریده مشایخ
- فرایند برنامه ریزی آموزشی؛ گروه مشاوران یونسکو، ترجمه فریده مشایخ
- دین و برنامه ریزی درسی؛ حسن ملکی
- مقدمات برنامه ریزی آموزشی درسی؛ علی تقی پور ظهیر
- فرایند برنامه ریزی آموزشی؛ گروه مشاوران یونسکو، ترجمه فریده مشایخ
- مبانی برنامه ریزی درسی؛ تألیف الف لویی، ترجمه دکتر فریده مشایخ

مسائل کودک، نوجوان و جوان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: روانشناسی تربیتی پیشرفته

هدف: آشنایی با مسائل و مشکلات عاطفی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و دینی کودکان، نوجوانان و جوانان و بررسی راه کارهای تربیتی آن‌ها با تأکید بر دیدگاه های اسلامی.

سرفصل دروس:

- تعریف کودکی، نوجوانی و جوانی
- تفاوت دوره های کودکی، نوجوانی و جوانی
- ویژگی های کودکی، نوجوانی و جوانی از قبیل هویت یابی، استقلال طلبی، آرمان گرایی و ...
- مسائل و مشکلات کودکی و راه حل های تربیتی از دیدگاه اسلام
- مسائل و مشکلات روانی کودکان
- مسائل و مشکلات آموزشی کودکان
- مسائل و مشکلات نوجوانی و راه حل های تربیتی از دیدگاه اسلام
- مسائل و مشکلات اجتماعی نوجوانان
- مسائل و مشکلات جنسی نوجوانان
- مسائل و مشکلات اخلاقی و دینی نوجوانان
- مسائل و مشکلات جوانی و راه حل های تربیتی از دیدگاه اسلام
- مسائل و مشکلات اعتقادی جوانان
- مسائل و مشکلات اقتصادی جوانان
- مسائل و مشکلات فرهنگی جوانان
- عوامل موثر در ایجاد مشکلات کودکان، نوجوانان و جوانان

منابع پیشنهادی:

- روان شناسی رشد (۲): نوجوانی، جوانی و بزرگسالی؛ حسین لطف آبادی
- جوان در پرتو اهل بیت علیهم السلام؛ محمد علی خادمی کوشا
- تریبۃ المراحی بین الاسلام و علم النفس؛ سید محمد الزعبلای
- مجموعه روان شناسی رشد کاربردی نوجوانی و جوانی؛ حسین لطف آبادی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مفهوم، هدف، ویژگی‌ها و اصول مدیریت آموزشی به منظور کسب توانایی در موضوع شناسی در مسائل فقه تربیتی.

سرفصل دروس:

- تعریف و اهمیت مدیریت
- تعریف مدیریت آموزشی، تفاوت مدیریت آموزشی با رهبری آموزشی
- ضرورت و اهمیت مدیریت آموزشی
- اهداف مدیریت آموزشی
- ویژگی‌های مدیریت آموزشی
- وظایف اساسی مدیریت آموزشی
- تصمیم‌گیری
- نیازسنجی آموزشی
- برنامه‌ریزی آموزشی
- تأمین و سازماندهی منابع و امکانات
- آموزش و آماده‌سازی نیروی انسانی
- ایجاد انگیزش در افراد سازمان آموزشی
- برقراری روابط انسانی
- نظارت و کنترل بر سازمان آموزشی و نیروهای انسانی آن

منابع پیشنهادی:

- رهبری و مدیریت آموزشی؛ سید محمد میرکمالی
- مدیریت آموزشی؛ علی علاقه‌بند
- مقدمات مدیریت آموزشی؛ علی علاقه‌بند
- مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی؛ علی علاقه‌بند
- مدیریت آموزشی و آموزشگاهی؛ محمدرضا بهرنگی
- سازمانها سیستم حقوقی و باز؛ ریچارد اسکات، ترجمه محمدرضا بهرنگی
- مدیریت رفتار سازمانی؛ هرسی ویلانچارد ترجمه علی علاقه‌بند
- فن الاشراف علی المؤسسات القرآنية؛ دراسة تأصيلية ميدانية؛ يحيى بن عبدالرزاق الغوثاني

مسائل اجتماعی آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مسائل کودک، نوجوان و جوان

هدف: آشنایی با نهاد تعلیم و تربیت به عنوان یک نهاد اجتماعی و کارکردهای عمومی آن در جامعه به منظور کسب توانایی در موضوع شناسی در مسائل فقه تربیتی

سرفصل دروس:

- کلیات (تعریف، موضوع، اهمیت و ضرورت و هدف جامعه شناسی تعلیم و تربیت)
- تعلیم و تربیت به مثابه‌ی نهاد اجتماعی
- تعریف، مفهوم و ساختار نهاد
- ویژگی‌های نهاد اجتماعی
- کارکردهای اجتماعی تعلیم و تربیت
- انتقال، ارزش سنجی و گسترش میراث فرهنگی
- جامعه پذیری، فرهنگ پذیری
- وحدت و یگانگی اجتماعی
- تغییر، نوآوری و تحول اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی
- گسترش تفاوت‌های فردی و رشد شخصی
- گزینش و تربیت نیروی متخصص
- تحول اجتماعی
- خانواده و تعلیم و تربیت
- فرهنگ و تعلیم و تربیت
- حکومت و تعلیم و تربیت
- رویکردها و نظریه‌ها
- کارکردگرایی
- ستیز
- تعامل گرایی
- سیستمی
- الگوی زبان

- باز آفرینی فرهنگی
- برنامه درسی پنهان
- مدرسه زدایی (مدرسه باز)

منابع پیشنهادی :

- جامعه شناسی آموزش و پرورش؛ علی علاقه‌بند
- جامعه شناسی آموزش و پرورش؛ مجید کاشانی
- درآمدی بر جامعه شناسی تعلیم و تربیت، ایورموریش؛ ترجمه‌ی غلامعلی سرمد
- جامعه‌شناسی آموزش و پرورش؛ محمدحسین فرجاد
- جامعه‌شناسی آموزش و پرورش؛ امان‌الله قرایی مقدم

فلسفه تربیتی اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با فلسفه تعلیم و تربیت با نگاهی به فلسفه تربیتی اسلام و شناخت مفاهیم مرتبط با نظام تربیتی

سرفصل دروس:

- مفهوم فلسفه، تعلیم و تربیت
- مفهوم تربیت و مفاهیم متناظر در منابع اسلامی
- تعریف فلسفه تعلیم و تربیت
- رابطه فلسفه با تعلیم و تربیت
- ضرورت بررسی فلسفه تعلیم و تربیت
- تاریخچه فلسفه تعلیم و تربیت
- اهداف تعلیم و تربیت در اسلام
- مبانی تعلیم و تربیت در اسلام
- اصول تعلیم و تربیت در اسلام
- روش های تعلیم و تربیت در اسلام

منابع پیشنهادی:

- فلسفه تعلیم و تربیت؛ سعید بهشتی
- درآمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت؛ سید احمد رهنمایی
- مبانی فلسفی تعلیم و تربیت؛ هوارد اوزمن و ساموئل ام کارور، ترجمه گروه مولفان
- چند مبحث اساسی در فلسفه تعلیم و تربیت؛ مهدی سجادی
- کلیات فلسفه تعلیم و تربیت؛ محمد نیکزاده
- فلسفه تعلیم و تربیت؛ جمیل علم الهدی
- درآمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران؛ خسرو باقری
- فلسفه تعلیم و تربیت؛ عیسی ابراهیم زاده
- درآمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی؛ دفتر همکاری حوزه و دانشگاه

تعلیم و تربیت ارزش‌ها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: آشنایی با ارزش‌ها، طبقه‌بندی، مبانی و اصول آن‌ها، مکاتب مختلف در ارزش‌ها، رویکردها در ارزش‌گذاری و چگونگی درونی‌سازی ارزش‌ها.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی ارزش‌ها
- طبقه‌بندی ارزش‌ها
- مبانی ارزش‌ها
- اصول ارزش‌ها
- رویکردها در تعلیم و تربیت ارزش‌ها
- فلسفه تعلیم و تربیت غرب
- فلسفه تربیت اسلام
- راهبردهای اساسی تعلیم و تربیت ارزش‌ها

منابع پیشنهادی:

- فلسفه ارزش‌ها؛ سید محمد رضا مدرسی
- فلسفه تعلیم و تربیت؛ سعید بهشتی
- درآمدی بر مبانی ارزش‌ها؛ سید احمد رهنمایی
- مبانی فلسفی تعلیم و تربیت؛ هوارد اوزمن و ساموئل ام کارور؛ ترجمه گروه مولفان
- چند مبحث اساسی در فلسفه تعلیم و تربیت؛ مهدی سجادی
- کلیات فلسفه تعلیم و تربیت؛ محمد نیکزاده
- اخلاق از نظر هم‌زیستی و ارزش‌های انسانی؛ محمد تقی فلسفی
- اخلاق ناصری؛ خواجه نصیر الدین طوسی

تفسیر تربیتی قرآن

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مبانی تفسیر تربیتی قرآن و کسب توان تفسیر قرآن با محوریت موضوع تربیت در خصوص هر یک از عناصر نظام تربیتی.

سرفصل دروس:

- آیات در زمینه‌ی ارتباط انبیاء الهی با فرزندان
- حضرت یعقوب علیه السلام و فرزندانش
- حضرت نوح علیه السلام و فرزندش
- حضرت ذکریا علیه السلام و حضرت مریم علیها السلام
- حضرت موسی علیه السلام و مادرش
- حضرت لقمان علیه السلام و فرزندش
- آیات در زمینه‌ی ارتباط انبیاء با خانواده
- آیات در زمینه‌ی ارتباط انبیاء با مردم

منابع پیشنهادی:

- تفسیر المیزان؛ علامه طباطبائی
- التفسیر التربوی للقرآن الکریم؛ أنور الباز
- سلسلة التربية الإسلامية في القرآن الکریم (۵ جلد)؛ علی عبدالحلیم محمود
- وقفات تربوية في ضوء سور القرآن (۵ جلد)؛ عبدالعزيز بن ناصر الجلیل
- معارف قرآن (اخلاقی در قرآن)؛ آیت الله مصباح یزدی

تفسیر تربیتی روایات

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مبانی تفسیر تربیتی روایات و کسب توان فهم و تفسیر روایات با محوریت موضوع تربیت در خصوص هر یک از عناصر نظام تربیتی.

سرفصل دروس:

- روایات مربوط به دوران جنینی و نوزادی
- روایات مربوط به دوران کودکی
- روایات مربوط به دوران نوجوانی
- روایات آداب
- روایات مراحل تربیت

منابع پیشنهادی:

- نسیم حدیث؛ عبدالهادی مسعودی
- حکمت نامه کودک؛ محمد محمدی ری شهری
- نحن و الاولاد فی مآثر اهل بیت النبوة صلوات الله علیهم؛ حمزه عندلیب
- جزوه درسی؛ علی همت بناری

نظام تربیتی اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با نظام تربیتی اسلام و شناخت عناصر مختلف آن و چگونگی روابط میان آنها.

سرفصل دروس:

- چیستی و ماهیت نظام تربیتی
- عناصر نظام تربیتی و روابط میان آنها
- فرایند تربیت و نظام تربیتی
- مبانی تربیت از دیدگاه اسلام
- اهداف تربیت از دیدگاه اسلام
- اصول تربیت از دیدگاه اسلام
- روش های تربیت از دیدگاه اسلام
- ابعاد تربیت از دیدگاه اسلام
- عوامل تربیت از دیدگاه اسلام
- مراحل تربیت از دیدگاه اسلام

منابع پیشنهادی:

- درآمدی بر نظام تربیتی اسلام؛ محمدعلی حاجی ده آبادی
- مناهج التربية الاسلامية؛ ماجد عرسان الکیلانی
- اصول التربية الاسلامية و اسالیبها؛ عبدالرحمان النحلاوی
- المرجع فی مبادئ التربية؛ جمعی از نویسندگان (زیر نظر سعید التل، بازنگری: موسی جبریل)

راه کارهای اجرایی درس:

- در ارائه مباحث، رویکرد تقریبی لحاظ شود.

فقه تربیتی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: بررسی احکام فقهی در خصوص ساحت تربیت اعتقادی، اخلاقی و عبادی به منظور کسب توانمندی در پاسخگویی فقهی به مسائل این ساحت تربیتی.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی
- اعتقاد، تربیت اعتقادی
- اخلاق، تربیت اخلاقی
- عبادت، تربیت عبادی
- بررسی حکم فقهی اقدام به تربیت در ساحت‌های تربیت اعتقادی، اخلاقی و عبادی
- بررسی جواز دخالت تربیتی مربی در بُعد اعتقادی، اخلاقی و عبادی متربی
- نوع حکم دخالت تربیتی در بُعد اعتقادی، اخلاقی و عبادی متربی
- تعیین میزان وظیفه‌مندی هر یک از متولیان تربیتی (والدین، معلمان، عالمان دینی و دولت‌مردان) در تربیت اعتقادی، اخلاقی و عبادی
- محتوای تربیتی دارای اولویت در این ساحت‌ها
- بررسی حکم ایجاد اعتقاد به اصول و فروع اعتقادی
- بررسی حکم اولویت سیر و تکامل اخلاقی در مشرب تربیتی عرفانی
- بررسی حکم اولویت ایجاد عادت به اهم عبادات (نماز، روزه، قرآن، دعا و ذکر و زیارت)
- حکم به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت اعتقادی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آنها
- روش دعوت به تفکر و استدلال عقلی
- روش تلقین
- روش تقلید و الگو دهی
- روش وعظ و ...
- حکم به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت اخلاقی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آنها
- روش تذکر و غفلت زدایی
- روش عبرت دهی و الگو سازی
- روش وعظ و خطابه

- روش تعریف فضایل و رذایل
- حکم به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت عبادی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آن‌ها
- روش‌های الزام و تکلیف
- روش‌های تشویق و تنبیه
- روش تقلید و الگو دهی
- روش‌های ایجاد عادت و ...
- مسائل مستحدثه‌ی این ساحت‌های تربیتی
- تکلیف دانش آموزان به نماز جماعت در مدارس
- آموزش قرآن یا دیگر متون مقدس دینی برای اقلیت‌های دینی در مدارس
- وظیفه حکومت اسلامی در تصدی‌گری یا واگذاری تربیت اعتقادی برای اقلیت‌های مذهبی
- نقش عالمان دینی و نهاد حوزه علمیه در خصوص تربیت اخلاقی جامعه و در قبال دیگر متولیان تربیتی

منابع پیشنهادی:

- فقه تربیتی جلد (۱) و (۲)؛ علی‌رضا اعرافی
- موسوعة احکام الاطفال و ادلتها؛ قدرت‌الله انصاری شیرازی و دیگران
- سیره تربیتی پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم‌السلام؛ علی‌رضا اعرافی
- احکام تربیت عبادی در خانواده؛ علی‌رضا اعرافی، تحقیق و نگارش، شکر اللهی
- احکام تربیت عاطفی و اخلاقی در خانواده؛ علی‌رضا اعرافی، تحقیق و نگارش، حسین مولودی
- متن درس خارج فقه التریبه؛ علی‌رضا اعرافی
- تربیتنا الروحیه؛ سعید حوی
- التریبه الخلقیه؛ علی عبد الحلیم محمود
- المرجع فی مبادئ التریبه؛ جمعی از نویسندگان (زیر نظر سعید التل، بازنگری: موسی جبریل)

راه کارهای اجرایی درس:

- حتی المقدور سرفصل‌ها، به خصوص در مسائل مستحدثه‌ی این ساحت تربیتی، با جلب مشارکت و فعال‌سازی دانش‌پژوهان و به صورت کنفرانسی ارائه شود.
- در ارائه مباحث، رویکرد تقریبی لحاظ شود.
- این عنوان درسی در عمل سه واحد ارائه شود.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه تربیتی (۱)

هدف: بررسی احکام فقهی در خصوص ساحت تربیت جسمانی به منظور کسب توانمندی در پاسخگویی فقهی به مسائل این ساحت تربیتی.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی (بدن و جسم، تربیت بدنی و جسمانی)
- بررسی حکم فقهی اقدام تربیتی در ساحت تربیت بدنی و جسمانی
- بررسی جواز دخالت تربیتی مربی در بُعد جسمی متربی
- نوع حکم دخالت تربیتی در بُعد جسمی متربی
- تعیین میزان وظیفه‌مندی هر یک از متولیان تربیتی (والدین، معلمان، عالمان دینی و دولت‌مردان) در تربیت بدنی و جسمانی
- محتوای تربیتی در ساحت تربیت بدنی و جسمانی
- حکم آگاهی بخشی نسبت به فیزیولوژی بدن انسان
- حکم آموزش مسائل مربوط به تغذیه
- حکم اطلاع رسانی نسبت به بیماری‌ها
- حکم ترغیب به تندرستی و ورزش
- حکم به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت بدنی و جسمانی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آن‌ها
- روش الگو دهی
- روش فریضه سازی
- روش آگاهی بخشی
- مسائل مستحدثه در ساحت تربیت بدنی و جسمانی (این سرفصل به صورت کنفرانس و مشارکت طرفینی ارائه شود)
- آموزش آبروییک و حرکات موزون
- ورزش دختران و حریم‌های فقهی آن
- احکام و مسائل برگزاری مسابقات ورزشی
- ورزش همگانی و ورزش قهرمانی و وظیفه دولت در قبال آن

منابع پیشنهادی :

- فقه تربیتی؛ علی رضا اعرافی
- موسوعة احکام الاطفال و ادلتها؛ قدرت الله انصاری شیرازی و دیگران
- سیره تربیتی پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام؛ علی رضا اعرافی
- احکام تربیت جسمانی در خانواده؛ علی رضا اعرافی، تحقیق و نگارش: محمد قاسم رجایی
- متن درس خارج فقه التریبه؛ علی رضا اعرافی

راهکارهای اجرایی درس:

- حتی المقدور سرفصل‌ها، به خصوص در مسائل مستحدثه‌ی این ساحت تربیتی، با جلب مشارکت و فعال‌سازی دانش‌پژوهان و به صورت کنفرانسی ارائه شود.
- در ارائه مباحث، رویکرد تقریبی لحاظ شود.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه تربیتی (۲)

هدف: بررسی احکام فقهی در خصوص ساحت تربیت جنسی به منظور کسب توانمندی در پاسخگویی فقهی به مسائل این ساحت تربیتی

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی (جنسیت، تربیت جنسی)
- بررسی حکم فقهی اقدام تربیتی در ساحت تربیت جنسی
- بررسی جواز دخالت تربیتی مربی در بُعد جنسی متربی
- نوع حکم دخالت تربیتی در بُعد جنسی متربی
- تعیین میزان وظیفه‌مندی هر یک از متولیان تربیتی (والدین، معلمان، عالمان دینی و دولت‌مردان) در تربیت جنسی
- محتوای تربیتی در ساحت تربیت جنسی
- حکم آموزش تکالیف شرعی مرتبط با بلوغ و جنسیت و حفظ حریم محرم و نامحرم
- حکم آگاهی بخشی به نوجوانان نسبت به فیزیولوژی بلوغ و غریزه جنسی
- حکم آموزش مسائل زناشویی به جوانان در آستانه ازدواج
- حکم به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت جنسی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آن‌ها
- روش‌های پشگیرانه و تمهیدی (تفریق مضاجع، پیرایش محیطی و ...)
- روش‌های تأمین غرایز و رفع به‌هنگام نیاز جنسی
- روش‌های اصلاحی و بازدارنده از انحرافات جنسی
- مسائل مستحدثه در ساحت تربیت جنسی
- بررسی مسأله اختلاط در مراکز آموزشی ابتدایی، متوسطه و عالی
- بررسی موضوع ازدواج موقت و دائم دانش‌آموزی و دانشجویی و وظایف دولت در قبال آن

منابع پیشنهادی :

- فقه تربیتی؛ علی رضا اعرافی
- موسوعة احکام الاطفال و ادلتها؛ قدرت الله انصاری شیرازی و دیگران
- احکام تربیت جنسی در خانواده؛ علی رضا اعرافی، تحقیق و نگارش: احمد امامی راد
- آرای دانشمندان مسلمان در تعلیم و تربیت: جلد پنجم؛ آرای تربیتی فیض کاشانی، محمد بهشتی
- تربیت جنسی؛ حافظ ثابت
- تربیت جنسی؛ علی نقی فقیهی
- متن درس خارج فقه التریبه؛ علی رضا اعرافی

راه کارهای اجرایی درس:

- حتی المقدور سرفصل ها، به خصوص در مسائل مستحدثه‌ی این ساحت تربیتی، با جلب مشارکت و فعال سازی دانش پژوهان و به صورت کنفرانسی ارائه شود.
- در ارائه مباحث، رویکرد تقریبی لحاظ شود.

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه تربیتی (۳)

هدف: بررسی احکام فقهی در خصوص ساحت تربیت اقتصادی به منظور کسب توانمندی در پاسخگویی فقهی به مسائل این ساحت تربیتی.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی
- اقتصاد، تربیت اقتصادی
- رابطه اقتصاد آموزش و پرورش با تربیت اقتصادی
- بررسی حکم فقهی اقدام تربیتی در ساحت تربیت اقتصادی
- بررسی جواز دخالت تربیتی مربی در بُعد اقتصادی متربی
- نوع حکم دخالت تربیتی در بُعد اقتصادی متربی
- تعیین میزان وظیفه‌مندی هر یک از متولیان تربیتی (والدین، معلمان، عالمان دینی و دولت‌مردان) در تربیت اقتصادی
- محتوای تربیتی در ساحت تربیت اقتصادی
- حکم حرفه‌آموزی به منظور احراز شغل
- مسوولیت والدین، نهاد تعلیم و تربیت و دولت در قبال آینده شغلی فرزندان
- اولویت و مراتب مشاغل از دیدگاه فقهی (مشاغل، حرف و مهارت‌های مطلوب و مرجوح)
- حکم آموزش احکام و آداب کسب و کار و تجارت
- حکم الزام متربی به کار در مقاطع مختلف سنّی
- قناعت، اسراف و اقتصاد در دخل و خرج
- حکم به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت اقتصادی بسته به مقاطع مختلف سنّی و اولویت کاریست آن‌ها
- روش مشارکت دهی
- روش واگذاری مسئولیت
- روش کارسپاری
- مسائل مستحدثه در ساحت تربیت اقتصادی (این سرفصل به صورت کنفرانس و مشارکت طرفینی ارائه شود)
- بهره‌کشی اقتصادی از کودک
- هدایت تحصیلی دانش‌آموزان به رشته‌های فنی - حرفه‌ای

فقه تربیتی (۵)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه تربیتی (۴)

هدف: بررسی احکام فقهی در خصوص ساحت تربیت اجتماعی به منظور کسب توانمندی در پاسخگویی فقهی به مسائل این ساحت تربیتی.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی
- اجتماع، تربیت اجتماعی
- رابطه جامعه شناسی آموزش و پرورش، روان شناسی اجتماعی با تربیت اجتماعی
- بررسی حکم فقهی اقدام تربیتی در ساحت تربیت اجتماعی
- بررسی جواز دخالت تربیتی مربی در بُعد اجتماعی تربیتی
- نوع حکم دخالت تربیتی در بُعد اجتماعی تربیتی
- تعیین میزان وظیفه‌مندی هر یک از متولیان تربیتی (والدین، معلمان، عالمان دینی و دولت‌مردان) در تربیت اجتماعی
- وظیفه متولیان تربیتی در ایجاد ارتباطات سالم اجتماعی برای متریان در خانه، محله، مدرسه و جامعه
- محتوای تربیتی در ساحت تربیت اجتماعی
- حکم آگاهی بخشی نسبت به حقوق اجتماعی و حقوق همسایگی و خویشاوندی و صلح رحم
- حکم ایجاد مهارت‌های اجتماعی و تعاملات جمعی
- حکم آموزش سبک زندگی دینی
- حکم آموزش آداب دوستی و دوست‌یابی
- حکم به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت اجتماعی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آن‌ها
- روش مشارکت دهی
- روش واگذاری مسئولیت
- روش همنوایی و همگرایی جمعی
- روش گروه‌پذیری و تبعیت از رهبری و ...
- مسائل مستحدثه در ساحت تربیت اجتماعی
- حد و مرز فقهی مقابله با مظاهر غریب‌زدگی، مدگرایی و تفرج در محیط آموزشی و مقتضیات تربیتی
- ترویج شوراهای دانش آموزی و میزان مشارکت آنها در تصمیم‌گیری محیط آموزشی
- ارتباطات و دوستی‌ها در فضای مجازی

منابع پیشنهادی:

- فقه تربیتی؛ علی‌رضا اعرافی
- موسوعة احکام الاطفال و ادلتها؛ قدرت‌الله انصاری شیرازی و دیگران
- متن درس خارج فقه التربیه؛ علی‌رضا اعرافی
- التربیه الاجتماعیه فی الاسلام؛ عبدالرحمان النخلاوی
- التربیه الاجتماعیه؛ علی‌عبدالحلیم محمود
- المرجع فی مبادئ التربیه؛ جمعی از نویسندگان (زیر نظر سعید التل، بازنگری: موسی جبریل)

راهکارهای اجرایی درس:

- حتی المقدور سرفصل‌ها، به خصوص در مسائل مستحدثه‌ی این ساحت تربیتی، با جلب مشارکت و فعال‌سازی دانش‌پژوهان و به صورت کنفرانسی ارائه شود.
- در ارائه مباحث، رویکرد تقریبی لحاظ شود.

فقه تربیتی (۶)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فقه تربیتی (۵)

هدف: بررسی احکام فقهی در خصوص ساحت تربیت سیاسی به منظور کسب توانمندی در پاسخگویی فقهی به مسائل این ساحت تربیتی.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی (سیاست، تربیت سیاسی)
- بررسی حکم فقهی اقدام تربیتی در ساحت تربیت سیاسی
- بررسی جواز دخالت تربیتی مربی در بُعد سیاسی متربی
- نوع حکم دخالت تربیتی در بُعد سیاسی متربی
- تعیین میزان وظیفه مندی هر یک از متولیان تربیتی (والدین، معلمان، عالمان دینی و دولت مردان) در تربیت سیاسی
- محتوای تربیتی در ساحت تربیت سیاسی
- حکم آموزش انواع و اقسام حکومت و شناخت نسبت به ارکان حکومت
- حکم اعطای بصیرت سیاسی و جریان شناسی و شناخت تاریخ سیاسی شیعه در مواد درسی
- حکم آموزش و ایجاد باور نسبت به مفاهیم امامت، رهبری، ولایت فقیه، شهادت طلبی، موعودگرایی و استکبار ستیزی
- حکم ایجاد روحیه حساسیت و اهتمام نسبت به مسائل سیاسی جهان اسلام و اندیشه تقریب
- حکم به کارگیری روش های تربیتی در ساحت تربیت سیاسی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاریست آنها
- روش آگاهی بخشی
- روش عبرت آموزی
- روش تمرین فعالیت سیاسی
- روش الزام به تبعیت از رهبری
- مسائل مستحدثه در ساحت تربیت سیاسی
- الزام متربی به شرکت در انتخابات

منابع پیشنهادی:

- فقه تربیتی؛ علی رضا اعرافی
- موسوعة احکام الاطفال و ادلتها؛ قدرت الله انصاری شیرازی و دیگران
- متن درس خارج فقه التریبه؛ علی رضا اعرافی
- التریبه السیاسیه؛ علی عبدالحلیم محمود
- المرجع فی مبادئ التریبه؛ جمعی از نویسندگان (زیر نظر سعید التل، بازنگری: موسی جبریل)

راهکارهای اجرایی درس:

- حتی المقدور سرفصل‌ها، به خصوص در مسائل مستحدثه‌ی این ساحت تربیتی، با جلب مشارکت و فعال‌سازی دانش‌پژوهان و به صورت کنفرانسی ارائه شود.
- در ارائه مباحث، رویکرد تقریبی لحاظ شود.

